

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВ
Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

(Майя Ніколаєва)

09

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОСТСТРУКТУРАЛІЗМ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ РАКУРС АНАЛІЗУ»

Рівень вищої освіти: *Третій (освітньо-науковий)*

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність: В 10 «Філософія»

Освітньо-наукова програма: «Філософія»

ОНУ
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Постструктуралізм: методологічний ракурс аналізу». Одеса: ОНУ, 2025. 16 с.

Розробники: Шевцов С. П., д. філос. н., професор кафедри філософії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії

Протокол № 1 від "27" серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ (Інна ГОЛУБОВИЧ)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОНП «Філософія» С. Шевцов (Сергій ШЕВЦОВ)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від "19" серпня 2025 р.

Голова НМК _____ (Галина ЛЕВЧЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від "_____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від "_____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

@ Шевцов С. П., 2025

@ ОНУ імені І.І. Мечникова, 2025

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>вечірня форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 2	Галузь знань <u>В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»</u> (шифр і назва) Спеціальність В10 <u>Філософія</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <i>третій (освітньо-науковий)</i>	Дисципліна вільного вибору	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
		12 год.	12 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		12 год.	12 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		66 год.	66 год.
		Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – сформувати у здобувачів свідоме ставлення до проблем методології пізнання на прикладі дослідження постструктуралістських методологічних пошуків. Дослідити місце постструктуралізму в сучасній гуманітарній методології; сприяти формуванню і вдосконаленню навичок самостійного методологічного мислення у сфері гуманітарного знання.

Завдання викладання курсу:

- показати місце методологічного аналізу у практиці проведення філософського дослідження;
- познайомити аспірантів з етапами формування культури постструктуралізму, з'ясувати зв'язок постструктуралізму, постмодерну з модерном та премодерном; охарактеризувати особливості постструктуралізму у його порівнянні з структуралізмом;
- сформувати уявлення про основні філософські концепти постструктуралізму: дискурс, концепт, епістема, деконструкція, ризома, складка, повторення, розрізнення, симулякр тощо. Продемонструвати категоріальний і методологічний апарат постструктуралізму, розкрити його ціннісний та гуманістичний характер;
- прищепити смак до читання й дослідження сучасних філософських текстів;
- розвинути навички методологічного аналізу й оцінки концептуальної бази філософського дослідження, вміння формувати власний методологічний інструментарій.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері філософії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

б) загальних (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності;

01 02 03 05 06 07 08

в) спеціальних фахових (СК):

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей;

СК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень;

СК3. Здатність застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій;

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії;

СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;

СК7. Здатність досліджувати філософські засади закономірностей, особливостей й тенденції розвитку відкритих складних людиновимірних систем, здатних до саморозвитку, що складають предмет сучасної постнекласичної дійсності;

СК8. Здатність працювати в межах постнекласичного типу наукової раціональності, вміти продукувати нові наукові ідеї з урахуванням етичних цінностей сучасної світової культури (екологічних, етико-моральних, міжнародно-правових, релігійних тощо.)

Програмні результати навчання (ПРН):

ПН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій;

ПН2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми філософії державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях;

ПН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії;

ПН4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів;

ПН5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми;

ПН6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці;

ПН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи;

ПН8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів;

ПН9. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін;

ПН10. Вміти працювати у вітчизняному та міжнародному середовищах на засадах постнекласичного типу наукової раціональності, створювати системи комунікації на основі продукування нових наукових ідей з урахуванням етичних цінностей людиновимірного типу культури, розуміти особливості ділового спілкування з представниками різних країн та різних культур;

ПН11. Вміти здійснювати гуманітарну (соціально-філософську, філософсько-антропологічну, етичну/біоетичну, релігієзнавчу) експертизу соціокультурних проєктів, міських, регіональних, державних та міжнародних програм трансформації суспільства на основі

сучасних методів аналітики складних людиновимірних систем та ціннісного, етико-культурного виміру постнекласичної наукової раціональності.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

- основні характерні риси по структуралізму як підходу та світогляду;
- генезіс постструктуралізму та його відмінність від структуралізму;
- основні концепти, що розвивалися в межах французького постструктуралізму;
- характерні ознаки постнекласики;
- особливості методологічних новацій М.Фуко;
- ключові методологічні концепти, що розвивалися в роботах Ж.Дельоза та Ф. Гваттарі;
- особливості метода деконструкції, запропонованого Ж.Деррида;
- специфіку концептів «реальне», «символічне», «стадія дзеркала» та інших, що формувалися Ж.Лаканом.

вміти:

- формулювати загальні риси постмодерністського бачення світу
- завдавати критичний погляд на традиційні та сучасні дослідницькі вихідні принципи
- здійснювати комплексний розгляд проблеми, яка є предметом дослідження
- формулювати фундаментальні принципи ставлення до проблем методології пізнання
- використовувати загальні принципи постмодерністського світогляду у проведенні дослідження

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. *Метод та його характерні ознаки. Ідейні витоки постструктуралізму*

Тема 1. *Роль методології в проведенні наукового дослідження*

Метод та методологія. Методологія як вчення про розвиток метода. Роль методології у процесах усвідомлення завдання дослідження. Складові метода: методологічні принципи, методологічні ідеали та ідоли, методологічна свідомість, методологічні процедури, умови використання методу. Метод та парадигма.

Тема 2. *Впливи парадигми на обрання методів дослідження.*

Деякі методи гуманітарного пізнання: герменевтика, феноменологія, структуралізм, екзистенціалізм. Сучасна дослідницька парадигма. Ситуація поліпарадигмальності.

Тема 3. *Модерн, постмодерн, структуралізм та постструктуралізм у їх взаємозв'язку*

Умови виникнення модерну та його характерні риси. Постмодерн як реакція на культуру модерну. Ю.Габермас про ситуацію постмодерну. Постмодерн та постмодернізм: розрізнення понять. Дослідження феномену постмодерну. Постмодерн та ідея розриву в історії. Постмодерн і постструктуралізм.

Тема 4. *«Ситуація постмодерну»*

Ж.Ф. Ліотар та його робота «Стан постмодерну». Методи постмодерну як відображення нового стилю мислення. Принципи повторення та сумісності в формуванні ключових концептів постмодерну. Аналіз особливих рис постмодерну в роботах В.Вельша. Постмодерністський пастиш та колаж як засоби побудови тексту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. *Постструктуралістський метод та його особливості: ключові концепти*

Тема 5. *Археологічний та генеологічний методи М.Фуко*

Творчий шлях та основні тексти М.Фуко. Археологічний період творчості М.Фуко. Основні твори «археологічного» періоду : «Рождение клиники: археология взгляда медика»

(1963); «Слова и вещи: археология гуманитарных наук» (1966); «Археология гуманитарных наук» (1966); «Археология знания» (1969). Поняття дискурсу. Дискурс та дискурсивні утворення. Генеологічний період у творчості М.Фуко. Поняття епістемі. Трансгресія. Багатовимірна методологія.

Тема 6. Метод деконструкції та децентрації Ж.Деріда

Критика європейської традиції логоцентризму. Світ як текст. Світ як багатосмислове гетерогенне утворення. Відкритість тексту. Деконструкція тексту. Інтертекстуальність. Проблема інтерпретації тексту. Тема диферансу в філософії Деріда. Два основних значення терміну «відмінність» в філософії Ж. Деріда.

Тема 7. Методологічні пошуки Ж.Дельоза та Ф.Гваттарі

Криза метадискурсів. Проблема буття та проблема становлення. Питання про «зсув» існуючих картин світу. Основні теми філософії Дельоза та Гваттарі: «завнішнє», «складка», «згортання». Поняття про концепт, архітектоніка концепту. Концепт ризоми. Культура «коріння» та культура «ризомі». Геофілософія Дельоза-Гваттарі. Осмислення

Тема 8. Методологічні новації Ж.Лакана

Впливи психоаналізу З.Фрейда на творчий шлях Ж.Лакана. Психоаналіз як прояв неklasичної парадигми. Структурний психоаналіз Лакана. Лакановський семінар. Поняття про мову та мовлення. Лакановське вчення про уявне, реальне, символічне. Тема дзеркала у творчості Лакана.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Вечірня форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Метод та його характерні ознаки. Ідейні витоки постструктуралізму												
Тема 1. Роль методології в проведенні наукового дослідження	13	2	2			9	13	2	2			9
Тема 2. Впливи парадигми на обрання методів дослідження	12	1	2			9	12	1	2			9
Тема 3. Модерн, постмодерн, структуралізм та постструктуралізм у їх взаємозв'язку	12	2	1			9	12	2	1			9
Тема 4. «Ситуація постмодерну»	11	1	1			9	11	1	1			9
Разом за змістовим модулем 1	48	6	6			36	48	6	6			36

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Постструктуралістський метод та його особливості: ключові концепти												
Тема 5. Археологічний та генеологічний методи М.Фуко	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 6. Метод деконструкції та децентрації Ж.Деріда	10	1	1			8	10	1	1			8
Тема 7. Методологічні пошуки Ж.Дельоза та Ф.Гваттарі	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 8. Методологічні новації Ж.Лакана	10	1	1			8	10	1	1			8
Разом за змістовим модулем 2	42	6	6			30	42	6	6			30
Усього годин	90	12	12			66	90	12	12			66

5. Теми семінарських занять

Назва теми	Кількіс ть годин
Тема 1. Роль методології в проведенні наукового дослідження[1] [2] [3] [4] 1. Метод та методологія. 2. Методологія як вчення про розвиток метода. 3. Роль методології у процесах усвідомлення завдання дослідження. 4. Складові метода: методологічні принципи, методологічні ідеали та ідоли, методологічна свідомість, методологічні процедури, умови використання методу. 5. Метод та парадигма.	2
Тема 2. Впливи парадигми на обрання методів дослідження[1] [2] [3] [4] 1. Деякі методи гуманітарного пізнання: герменевтика, феноменологія, структуралізм, екзистенціалізм. 2. Сучасна дослідницька парадигма. 3. Ситуація поліпарадигмальності.	2
Тема 3. Модерн, постмодерн, структуралізм та постструктуралізм у їх взаємозв'язку [1] [2] [3] [4] 1. Умови виникнення модерну та його характерні риси. 2. Постмодерн як реакція на культуру модерна. 3. Ю.Габермас про ситуацію постмодерну. 4. Постмодерн та постмодернізм: розрізнення понять. 5. Дослідження феномену постмодерну. 6. Постмодерн та ідея розриву в історії. 7. Постмодерн і постструктуралізм.	1
Тема 4. «Ситуація постмодерну» [1] [2] [3] [4] [5] 1. Ж.Ф. Ліотар та його робота «Стан постмодерну». 2. Методи постмодерну як відображення нового стилю мислення. 3. Принципи повторення та сумісності в формуванні ключових концептів постмодерну. 4. Аналіз особливих рис постмодерну в роботах В.Вельша.	1

5. Постмодерністський пастиш та колаж як засоби побудови тексту.	
Тема 5. Археологічний та генеологічний методи М.Фуко[1] [2] [3] [4] 1. Творчий шлях та основні тексти М.Фуко. 2. Археологічний період творчості М.Фуко. 3. Основні твори «археологічного» періоду : «Рождение клиники: археология взгляда медика» (1963); «Слова и вещи: археология гуманитарных наук» (1966); «Археология гуманитарных наук» (1966); «Археология знания» (1969). 4. Поняття дискурсу. 5. Дискурс та дискурсивні утворення. 6. Генеологічний період у творчості М.Фуко. 7. Поняття епістем. 8. Трансгресія. 9. Багатовимірні методологія.	2
Тема 6. Метод деконструкції та децентрації Ж.Дериди[1] [2] [3] [4] 1. Критика європейської традиції логоцентризму. 2. Світ як текст. 3. Світ як багатосмислове гетерогенне утворення. 4. Відкритість тексту. 5. Деконструкція тексту. 6. Інтертекстуальність. 7. Проблема інтерпретації тексту. 8. Тема диферансу в філософії Дериди. 9. Два основних значення терміну «відмінність» в філософії Ж. Дериди.	1
Тема 7. Методологічні пошуки Ж.Дельоза та Ф.Гваттарі[1] [2] [3] [4] 1. Криза метадискурсів. 2. Проблема буття та проблема становлення. 3. Питання про «зсув» існуючих картин світу. 4. Основні теми філософії Дельоза та Гваттарі: «завнішнє», «складка», «згортання». 5. Поняття про концепт, архітектоніка концепту. 6. Концепт ризому. 7. Культура «коріння» та культура «ризому». 8. Геофілософія Дельоза-Гваттарі. 9. Осмислення.	2
Тема 8. Методологічні новації Ж.Лакана [1] [2] [3] [4] [5] 1.Впливи психоаналізу З.Фрейда на творчий шлях Ж.Лакана. 2. Психоаналіз як прояв неklasичної парадигми. 3. Структурний психоаналіз Лакана. 4. Лакановський семінар. 5. Поняття про мову та мовлення. 6. Лакановське вчення про уявне, реальне, символічне. 7. Тема дзеркала у творчості Лакана.	1
Всього	12

Види роботи:

[1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

[2] – на основі запропонованих робіт в списку літератури підготувати виступ, продемонструвати вміння оперувати ключовими поняттями та ідеями, представленими в текстах;

[3] – написати філософське есе на запропонований викладачем текст, як опис проблемної ситуації;

[4] – підготовка до виступу з експертною оцінкою теоретичних висловлень на тему семінара, спираючись на рекомендації викладача;

[5] – підготовка до презентації самостійного дослідження (захист реферату/есе).

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та завдання	Кількість годин
1	Роль методології при проведенні наукового дослідження [1], [2]	9
2	Впливи парадигми на обрання методів дослідження [1], [2]	9
3	Модерн, постмодерн, структуралізм та постструктуралізм у їх взаємозв'язку [1], [2], [3]	9
4	«Ситуація постмодерну» [1], [2], [3]	9
5	Археологічний та генеологічний методи М.Фуко [1], [2], [3]	8
6	Метод деконструкції та децентрації Ж.Деріда [1], [2], [3]	8
7	Методологічні пошуки Ж.Дельоза та Ф.Гваттарі [1], [2], [3]	6
8	Методологічні новації Ж.Лакана [1], [2], [3]	8
	Разом	66

До самостійної роботи відноситься (на вибір викладача):

[1] – підготовка до лекцій, семінарських занять;

[2] – написання рефератів, есе;

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання	Дотично до теми (та/або Компетентності, результати навчання, що формуються)
https://www.coursera.org/learn/modern-postmodern-1 Модерн і постмодерн (частина 1) Wesleyan University	Курс складається з 8 модулів Навички, які ви здобудете: культура; мистецтвознавство; соціологія; соціально-економічні питання; ліберальне мистецтво; естетика; політичні науки; всесвітня історія; європейська історія. Дотичний до тем: 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12.
https://www.coursera.org/learn/know-thyself-the-examined-life Пізнай себе - цінність і межі самопізнання: Досліджуване життя The University of Edinburgh	Курс складається з 6 модулів Навички, які ви здобудете: навчання впродовж життя; особистий розвиток; уважність; психологія; емпатія; самоусвідомлення; культурне різноманіття; відкрите мислення; цікавість. Дотичний до тем: 9, 10, 11, 12, 13.
https://www.coursera.org/learn/digital-epistemology Introduction to Digital Epistemology	Курс складається з 4 модулів Навички, які ви здобудете: Data Storage Ethical Standards And Conduct. Дотичний до теми: 2, 4, 5, 9, 11, 12.

Критерій оцінки - обсяг за кредитами: 1 кредит (30 годин) - 10 балів до дотичної теми або змістового модуля. Максимальна кількість балів за неформальну освіту – не більше 2х кредитів.

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

9. Методи навчання

У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається *пояснювально-ілюстративний метод*, у межах якого викладач допомагає здобувачам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій та семінарські заняття, на яких здобувачі відтворюють отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищезначеного методу, використовується *метод проблемного викладення*. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки, формувати вміння здобувача критично ставитися до вивченої літератури, заслуханих на семінарах рефератах і доповідях, прочитаних на семінарах текстів, лекційного курсу. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Засоби діагностики успішності навчання.

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності та всебічності.

– Поточний контроль – усне опитування на семінарських заняттях;

– Періодичний контроль – підсумування в межах кожного модулю результатів поточного контролю кожної з тем;

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку і визначення рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять можуть бути різними: усне опитування, обговорення проблемних питань, виконання рефератів, самостійних письмових робіт тощо.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівно розподіляються, потім підсумовуються.

Поточний контроль за темами

- поточний контроль на лекціях та на семінарських заняттях: перший модуль – 36 бали, другий модуль – 36 балів (загалом – 72 балів);

- захисту реферату/онлайн курс – 14 балів;

- захисту есе/онлайн курс – 14 балів/14 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС. У таблиці нижче наведено **загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:**

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів;	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст

	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуального завдання при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре 85 - 89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	Виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.
Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

11. Питання для поточного контролю

1. Метод та його складові (за С.Б.Кримським).
2. Загальні характеристики деяких методів гуманітарного пізнання: герменевтичний метод, феноменологічний метод, структуралістський метод.
3. Концепт як інструмент пізнання.
4. Особливі риси модерну.
5. Модернізм як складова культури модерну.
6. Авангард у культурі модерну.
7. Модерн з точки зору Ю.Хабермаса.
8. Постструктуралізм та його відмінні риси.
9. Порівняння структуралізму та постструктуралізму.
10. Постмодерн та постмодернізм: розрізнення термінів.
11. Порівняння модерну та постмодерну.
12. Витоки терміну постмодерн за П.Андерсеном.
13. Концепт метаоповідання за Ж.-Ф.Ліотаром.
14. Складність за Ж.-Ф.Ліотаром.
15. Археологічний метод М.Фуко та його особливості.
16. Концепт власті у тлумаченні М.Фуко.
17. Поняття про епістему М.Фуко.
18. М.Фуко про дискурс та методи його аналізу.
19. Ризом Ж.Дельоза у контексті найближчих концептів.
20. Ріфлення простору за Ж. Дельозом. Номадизм. Королівська та номадична науки.
21. Ж. Дельоз про хаос, віртуальне, план імманенції, план консистенції.
22. Ж.Лакан про мову та мовлення.
23. Ключові концепти психоаналізу в версії Ж.Лакана.
24. Нові погляди на текст у концепції Ж.Дерида.
25. Ключові концепти Ж.Дерида.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
Поточний контроль на лекціях	2	3	6	2	3	6
Семінарські заняття	10	3	30	10	3	30
Разом			36			36
Разом	72					
Оцінка самостійної роботи:						
Реферат/онлайн курс	14	1	14	14	1	14
Есе/онлайн курс						
Разом	28					
Підсумкова сума балів	100					

Поточне тестування та самостійна робота								Захист реферату, есе, онлай- курс	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
12	11	7	6	12	6	12	6	28	100

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Постструктуралізм: методологічний ракурс аналізу». Одеса: ОНУ, 2025. 15 с.
2. Силабус курсу.

15. Рекомендована література

Основна

1. Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей Том I - IV. Пер. з франц. Київ : Дух і літера, 2009-2017.
2. Монтеро Б. Г. Філософія розуму: Дуже коротке введення. К., 2025.
3. Меясу К. Після скінченності. Нарис про необхідність контингентності. Київ : Контур, 2024.
4. Фішер М. Химерне та моторошне. Київ : Контур, 2025.
5. Фуко М. Наглядати й карати. Київ : Клубук, 2020. 392 с.

Додаткова

Першоджерела

1. Богуславська К. Дельоз Жиль / Політична енциклопедія.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Levenets_Yurii/Politychna_entsyklopediia.pdf
2. Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть / переклад Леоніда Кононовича.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Jean_Baudrillard/Symvolichnyi_obmin_i_smert.pdf?PHPSESSID=p1701c69tuhf9nlaqgfr314t80
3. Бодріяр Ж. Дух тероризму
<http://molotoff.info/texts/28-2009-09-16-18-51-14/4673-lesprit-du-terrorisme.html>
4. Бодріяр Ж. Порнографія війни
<http://molotoff.info/texts/28-2009-09-16-18-51-14/4113-jean-baudrillard.html>
5. Бодріяр Ж. Про нігілізм
<https://vpered.wordpress.com/2009/02/11/ baudrillard-nihilisme/>

6. Бодріяр Ж. Фатальні стратегії / переклад Леоніда Кононовича.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Jean_Baudrillard/Fatalni_strategii.pdf.
7. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну / Пер. з нім. В. Купліна.
https://hromadalib.wordpress.com/wp-content/uploads/2019/02/habermas_2001_philosophische_diskurs.pdf
8. Дерріда Ж. Привиди Маркса. <https://hromadalib.wordpress.com/2015/12/30/derrida-spectres/>
9. Після філософії: кінець чи трансформація? / упоряд. К. Байнес.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Rorty_Richard/Pislia_filosofii_Kinets_chy_transformatsiia7.pdf
10. Жижек С. Як читати Лакана / пер. з англ. Павла Шведа. Київ: Комубук, 2019.
11. Логінова Г. М. Ризоматичність дискурсу Жилья Дельоза.
http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_76/Loginova.pdf
12. Фуко М. Археологія знання. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052345.pdf>
13. Габермас Ю. Постметафізичне мислення / Пер. з нім. В. Купліна.
https://chtyvo.org.ua/authors/Habermas_Jurgen/Postmetafizychnе_myslennia/
14. Герасимова О. Є. Жиль Дельоз і перспектива онтології однозначності / *Мультиверсум. Філософський альманах*. http://filosof.com.ua/Jornel/M_49/Gerasimova.htm
15. Жижек С. Погляд навскіс. Вступ до теорії Жака Лакана через популярну культуру / пер. з англ. Павла Шведа. Київ: Комубук, 2018.
16. Постмодернізм // Енциклопедія літературних напрямів і течій
<http://www.ukrlib.com.ua/encycl/techii/printout.php?number=16>
17. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки.
<http://litopys.org.ua/jruss/russ.htm>

16. Електронні інформаційні ресурси

http://lib.onu.edu.ua/	Бібліотека ОНУ ім.І.І.Мечникова
http://www.ognb.odessa.ua/	Одеська національна наукова бібліотека
http://www.filosof.com.ua/	Інститут філософії ім. Г.Сковороди
http://mon.gov.ua/activity/nauka/atestacziya-kadriv-vishhoyi-kvalifikacziyi/perelik-vidan/	Перелік наукових фахових видань
http://www.dffd.gov.ua/index.php?lang=ua	Державний фонд фундаментальних досліджень.
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html	Найвидатніші філософи світу та України
http://www.utm.edu/research/iep/	Філософська Інтернет-енциклопедія. (Англійською мовою).
https://www.daimler-benz-stiftung.de/cms/en/upcoming-events.html	Фонд Готліба Даймлера та Карла Бенца.
http://www.esf.org/coordinating-research/calls-and-funding.html	Європейський науковий фонд (European Science Foundation).
https://www.elsevier.com/solutions/scopus	Домашня сторінка Scopus Info.